

B. Osobitná časť

K čl. I

K § 1

Vymedzuje sa predmet úpravy tak, aby boli výstižne zohľadnené základné tematické okruhy, ktoré zákon upravuje.

K § 2

Vymedzujú sa základné charakteristiky škôl so zohľadnením ich právnej formy a spôsobu ich zriaďovania.

Podstatnou zmenou oproti súčasnému stavu je požiadavka, aby všetky školy boli právnickými osobami (resp. organizačnou zložkou spojenej školy). Teda po novom už nebude možné, aby škola bola súčasťou zriaďovateľa. Obdobne to platí aj pre školské zariadenia. Cieľom je jednoznačné oddelenie školy, resp. školského zariadenia od zriaďovateľa.

Zároveň sa vymedzujú pojmy spojená škola a spojené školské zariadenie s tým, že nejde o samostatné druhy škôl v kontexte § 27 a 112 školského zákona, ale o právnické osoby pozostávajúce z viacerých „prvkov“. Taktiež sa na účely zákona vymedzuje pojem „hlavná činnosť“ zodpovedajúca školskému zákonu – školy poskytujú výchovu a vzdelávanie, školské zariadenia poskytujú okrem výchovy a vzdelávania aj odbornú činnosť (zariadenia poradenstva a prevencie), resp. školské stravovanie (zariadenia školského stravovania). Nie je potrebné zmieňovať osobitne ubytovanie, keďže školský internát poskytuje podľa školského zákona aj výchovno-vzdelávaciu činnosť aj stravovanie.

Školy a školské zariadenia sa budú zriaďovať s právnou formou rozpočtovej organizácie, príspevkovej organizácie, resp. neziskovej organizácie. Školy a školské zariadenia, ktoré budú mať právnou formu neziskovej organizácie sa budú zriaďovať postupom podľa tohto zákona ako *lex specialis* voči zákonu č. 213/1997 Z. z.

Okrem toho sa zjednocuje začiatok poskytovania hlavnej činnosti vo vzťahu k materským školám, základným školám, stredným školám a základným umeleckým školám na 1. september podľa jednotných pravidiel, čím sa odstraňujú doterajšie nesystémové výnimky termínu podávania žiadostí o zaradenie do siete. V tejto súvislosti je dôležité, že register škôl a školských zariadení má byť zdrojovým registrom (t.j. zápis bude z hľadiska právnej subjektivity konštitutívny a zároveň ministerstvo ako jeho správca bude zabezpečovať pridelenie IČO).

Keďže pri jazykových školách a pri školských zariadeniach nie je nevyhnutná väzba na školský rok (najmä z hľadiska prijímania), začiatok vykonávania hlavnej činnosti sa navrhuje neobmedzovať konkrétnym termínom.

Z hľadiska potreby ukončenia školského roku sa výmaz z registra (a teda ukončenie vykonávania hlavnej činnosti) navrhuje jednotne na (najbližší) 31. august, a to bez väzby na termín doručenia návrhu/žiadosti/podnetu.

K § 3

Druhy škôl a školských zariadení, ktoré môžu zriaďovať jednotliví zriaďovatelia ostávajú v zásade rovnaké, ako v doterajšej úprave. Spresnenie sa vykonáva pozitívnym vymedzením

pri cirkevných zriaďovateľoch a súkromných zriaďovateľoch. Zároveň je spresnenie aj pri Bratislave v kontexte osobitnej úpravy, keďže zriaďovateľom nie je mesto, ale mestská časť.

Podstatnou zmenou je okruh zriaďovateľov, keďže v nadväznosti na problémy v aplikačnej praxi sa navrhuje pri súkromných zriaďovateľoch ponechať len právnické osoby so sídlom na území SR. Vo vzťahu k fyzickej osobe išlo najmä o situáciu, ak zriaďovateľ fyzická osoba-podnikateľ zanikne (je mu zrušené IČO), ale škola existovala naďalej. Ďalšou komplikáciou bola situácia, ak zriaďovateľom bola fyzická osoba, resp. fyzická osoba-podnikateľ a ním zriadená škola alebo školské zariadenie nemali právnu subjektivitu (teda napríklad z hľadiska pracovnoprávneho bol zamestnávateľom zamestnancov školy fyzická osoba-nepodnikateľ).

Zároveň sa zohľadňuje vypustenie škôl v prírode a stredísk služieb škole v paralelne predkladanej novele školského zákona.

K § 4

Návrh predstavuje podstatnú zmenu oproti doterajšej úprave v tom, že zákon č. 596/2003 Z. z., zákon č. 245/2008 Z. z. ani iný právny predpis nepomenúvajú výslovne právnu formu (resp. právne formy) škôl a školských zariadení. Jedine medzi náležitosťami zriaďovacej listiny školy alebo školského zariadenia v § 22 zákona č. 596/2003 Z. z. je uvedená „forma hospodárenia“, čo je ale odlišný pojem od právnej formy.

Vzhľadom na to, že pri školách a školských zariadeniach zriadených obcami, samosprávnymi krajmi a regionálnymi úradmi školskej správy (ďalej len „regionálny úrad“) ide z hľadiska formy hospodárenia o rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie, navrhuje sa toto vymedzenie aj z hľadiska právnej formy.

Nejednoznačnosť je v praxi predovšetkým medzi školami a školskými zariadeniami, ktoré sú zriadené súkromnými zriaďovateľmi a cirkevnými zriaďovateľmi. Tu sa navrhuje jednotná právna forma školy alebo školského zariadenia – nezisková organizácia. Súvisí to aj so skutočnosťou, že poskytovanie výchovy a vzdelávania nie je podnikaním. Takéto nastavenie právnej formy však na druhej strane v zásade nebráni vykonávaniu podnikateľskej činnosti za zákonom vymedzených podmienok (úprava z hľadiska lex specialis bude v paralelne predkladanom zákone o financovaní škôl a školských zariadení) – napríklad žiaci strednej odbornej školy vyrábajú výrobky, ktoré následne stredná odborná škola predáva. Podnikateľskú činnosť môže totiž vykonávať aj nezisková organizácia aj príspevková organizácia, ale v kontexte § 28 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. aj rozpočtová organizácia, ak tak ustanovuje osobitný predpis – vymedzenie podmienok podnikateľskej činnosti škôl a školských zariadení upravuje návrh paralelne predkladaného zákona o financovaní škôl a školských zariadení.

Ak by pri súkromných a cirkevných školách ostala právna forma neregulovaná, resp. voľná, vnieslo by to do systému zmätočnosť z hľadiska možných kolízií s právnymi úpravami pre jednotlivé právne formy (napr. občianske združenie, nadácia, fond, ...), a to tak z hľadiska zakladania, ako aj z hľadiska riadenia, hospodárenia, ...

Zároveň sa navrhuje vymedzenie obsahových náležitostí zriaďovacích listín so zohľadnením skutočnosti, že pri rozpočtovej organizácii a príspevkovej organizácii je východiskom zákon č. 523/2004 Z. z. Pri zriaďovacej listine súkromnej školy sa zas zohľadňujú náležitosti listiny pre neziskové organizácie.

Vo vzťahu k zriaďovacej listine sa ponecháva súčasné nastavenie systému v tom, že listinu vydáva, ale aj mení zriaďovateľ (keďže pri niektorých druhoch právnických osôb zmeny z listine už robí samotná organizácia, nie zakladateľ).

K § 5

V kontexte postavenia školy alebo školského zariadenia je opodstatnené, aby táto právnická osoba mala „na rozbeh“ do výberového konania ako štatutárny orgán osobu, ktorá spĺňa kvalifikačné predpoklady pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca, z hľadiska charakteru tejto právnickej osoby.

K § 6

Z existujúcich orgánov sa navrhuje, aby rada školy pôsobila len v školách (teda nie aj v školských zariadeniach) ale nie pri jazykových školách.

Upúšťa sa aj od rád školských zariadení vzhľadom na okruh osôb, pre ktoré vykonávajú hlavnú činnosť, ako aj vzhľadom na pôsobnosť rady školy. Obzvlášť so zohľadnením skutočnosti, že pôsobnosť rady pri výberovom konaní sa presúva na samostatne kreovanú výberovú komisiu (viď nižšie).

Zároveň sa vymedzuje aj pedagogická rada, ktorá sa v súčasnosti v právnych predpisoch síce zmieňuje, avšak doposiaľ nie je všeobecne jednoznačne vymedzená. Bližšia úprava pedagogickej rady z organizačného hľadiska je len vo vzťahu k základným školám vo vyhláske č. 223/2022 Z. z., hoci pedagogické rady sú v praxi aj v materských školách a stredných školách.

Pri kolektívnych orgánoch sa navrhuje ustanovenie smerujúce k transparentnosti činnosti tak, aby sa zápisnice povinne zverejňovali na webovom sídle školy. Návrh zákona výslovne neuvádza, ktoré orgány sú „kolektívnymi“, keďže z povahy veci je kolektívnym orgánom akýkoľvek formalizovaný orgán, ktorý je tvorený viacerými členmi. Teda ustanovenie sa nevzťahuje len na radu školy a pedagogickú radu, ale aj na ostatné kolektívne orgány, ak budú v škole alebo školskom zariadení vytvorené. Zároveň vzhľadom na to, že v zápisnici sa môžu nachádzať osobné údaje, navrhuje sa z hľadiska princípu minimalizácie ich spracúvania, aby sa zverejňovali len meno a priezvisko.

K § 7

Vymedzuje sa riaditeľ ako štatutárny orgán školy alebo školského zariadenia (pri školskom zariadení to v kontexte ďalších ustanovení platí, len ak ide o samostatnú právnickú osobu).

Vo vzťahu ku školám a školským zariadeniam, ktoré doposiaľ boli naviazané na právnu subjektivitu zriaďovateľa (čo už nebude možné) je dôležité, že riaditeľ bude za školu zodpovedať v plnom rozsahu – okrem samotnej výchovy a vzdelávania, aj za otázky personálneho alebo materiálno-technického zabezpečenia, prípadne zmluvnej agendy. V tejto súvislosti ale platí, že škola bude môcť využiť jednak inštitút klastrov ale aj možnosť uzatvoriť dohodu so zriaďovateľom o zabezpečení administratívno-technickom zabezpečovaní personálnej agendy (viď ustanovenia o pôsobnostiach zriaďovateľov).

Oproti súčasnosti sa navrhuje aj možnosť riaditeľa – manažéra (t.j. bez splnenia kvalifikačných predpokladov pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca). Má ísť o osobu s niekoľkoročnými riadiacimi skúsenosťami, ktoré sa nelimitujú len na oblasť školstva. Zároveň nie je požiadavkou, aby išlo o prax ako štatutárneho orgánu, ale prax v riadení, teda môže ísť napríklad o bývalého riaditeľa oddelenia, vedúceho katedry, ... Táto možnosť sa však nezavádza generálne pre všetky školy, ale opodstatnená je pri spojených školách, kde je aspoň jedna organizačná zložka stredná škola (bez vymedzenia konkrétneho druhu, napr. kombinácia gymnázia a dvoch SOŠ), resp. pri podnikových školách (v nadväznosti na charakter školy a jej previazanie s podnikovou praxou).

Návrh umožňuje v ďalších ustanoveniach zriaďovateľovi uvedeného okruhu škôl, aby si v rámci vyhlásenia výberového konania vybral sám, či má záujem obsadiť funkciu riaditeľa osobou „manažéra“, alebo „pedagóga“. Podstatné je, že v prípade, ak školu bude riadiť „manažér“, musí mať zástupcu riaditeľa, ktorý spĺňa príslušné kvalifikačné predpoklady na pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca.

Pri riaditeľovi „pedagógovi“ sa navrhuje jednoznačné rozšírenie možnosti uchádzať sa aj osobám, ktoré pôsobia (pôsobili) na vysokej škole na funkčnom mieste docenta alebo profesora, keďže v tomto prípade ide o osoby s dlhoročnými pedagogickými skúsenosťami.

Dĺžka funkčného obdobia zostáva zachovaná a to bez limitu počtu funkčných období.

Keďže sa aj pri školách a školských zariadeniach bez právnej subjektivity navrhuje ich oddelenie od zriaďovateľa (t.j. vo forme organizačnej zložky, resp. súčasti spojenej školy alebo spojeného školského zariadenia), riaditeľ bude vždy zamestnancom školy alebo školského zariadenia. Tým dochádza k zmene vo vzťahu k doterajším školám a školským zariadeniam bez právnej subjektivity, kde bol riaditeľ zamestnancom zriaďovateľa. Oproti doterajšiemu právnomu stavu sa však nemení základný princíp, a to, že riaditeľ vykonáva svoju funkciu ako zamestnanec.

K § 8

Keďže pri školách zriadených verejným subjektom obmedzenia riaditeľa upravuje § 7 až 10 zákona č. 552/2003 Z. z. nie je potrebné tieto ustanovenia preberať. Cieľom je však ich normatívna záväznosť pre týchto riaditeľov, preto sa upravuje väzba na zákona výnimočne nie formou poznámky pod čiarou, ktorá podľa legislatívnych pravidiel vlády ani nie je súčasťou predpisu a má len informatívny charakter, ale formou normatívneho záväzného odkazu v texte.

Obmedzenia riaditeľov súkromných škôl a cirkevných škôl z hľadiska napríklad podnikateľskej činnosti zákon neupravuje.

Spoločným ustanovením pre riaditeľov bez ohľadu na zriaďovateľa je nastavenie nezlučiteľnosti, ktoré sleduje v kontexte celkovej filozofie zákona dôslednejšie oddelenie školy od zriaďovateľa a zvýšenie zodpovednosti riaditeľov. Okrem iného návrh jednoznačne upravuje aj kolíziu dvojitého výkonu funkcie riaditeľa. Z hľadiska objemu agendy je taká kombinácia prakticky nerealizovateľná už v súčasnosti a tento aspekt je v rámci návrhu ešte podstatnejší v nadväznosti na odčlenenie od právnej subjektivity zriaďovateľa pri niektorých materských školách a základných školách.

K § 9 až 12

Nanovo sa upravuje výberové konanie, kde sa spresňujú inštitúty naprieč jednotlivými štádiami od vyhlásenia až po vymenovanie. Cieľmi spresnenia je najmä zjednotenie pravidiel bez ohľadu na zriaďovateľa, zvýšenie transparentnosti, a zvýšenie zodpovednosti zriaďovateľa.

Zriaďovateľovi sa ustanovuje povinnosť vyhlásiť výberové konanie v zákonom vymedzenej lehote, ktorej nedodržanie je sankcionované tým, že výberové konanie vyhlási regionálny úrad. Tým sa vytvára tlak na zriaďovateľa, aby v zákonnej lehote bol aktívny. Vždy bude platiť, že „inzerát“ má byť zverejnený tri týždne. Zákon reflektuje tri situácie, ktoré môžu nastať: buď riaditeľovi skončí funkčné obdobie riadne a v takom prípade je opodstatnené, aby oznámenie bolo zverejnené v dostatočnom časovom predstihu. Druhá situácia môže nastať, ak riaditeľ skončí výkon funkcie predčasne (odvolanie, odstúpenie, smrť). V takom prípade je potrebné, aby zriaďovateľ konal operatívnejšie. Napokon je potrebné reagovať aj na situáciu, kedy bolo výberové konanie neúspešné – tu je opodstatnené, aby nové / opakované výberové konanie bolo vyhlásené v ešte kratšom čase, keďže oznámenie už existuje. Dodržanie týchto lehôt je v záujme zriaďovateľa, keďže inak do výberového konania vstupuje regionálny úrad, keďže všeobecným cieľom je, aby škola bez ohľadu na zriaďovateľa mala riadne vybraného a vymenovaného riaditeľa.

Zákon zároveň kumulatívnym spôsobom vymenúva miesta, kde má byť oznámenie o vyhlásení zverejnené, aby bolo k dispozícii najširšiemu okruhu potenciálnych uchádzačov. V oznámení o vyhlásení výberového konania bude zriaďovateľ vo vzťahu k vyššie uvedenému okruhu škôl okrem iného uvádzať, či má záujem o riaditeľa „pedagóga“ alebo o riaditeľa „manažéra“, a zároveň spôsob overenia schopností (v praxi môže ísť napríklad aj o test). Zriaďovateľovi sa umožňuje určiť si aj vlastné požiadavky, a to aj kritériá podľa charakteru a zamerania školy alebo zriaďovateľa (toto môže byť využité najmä pri cirkevnej škole). Takými požiadavkami môžu byť napríklad znalosť právnych predpisov v oblasti školstva, skúsenosť s projektovým riadením (napr. v oblasti zdrojov z fondov EÚ) a podobne. Zároveň je na zriaďovateľovi, aby v ozname o vyhlásení výberového konania uviedol spôsob, akým má dôjsť k overovaniu riadiacich schopností a odborných vedomostí (môže ísť napríklad o testové otázky).

Všetky doklady predložené do výberového konania, bez ohľadu na to, či uchádzač bol úspešný alebo nie, a tiež bez ohľadu na to, či bol vôbec zaradený, budú archivované u zriaďovateľa počas zákonom vymedzenej doby.

Dôležitým dokumentom v rámci výberového konania má byť projekt riadenia, pričom požiadavky na tento dokument (najmä z hľadiska jeho obsahu) majú byť predmetom oznámenia o vyhlásení výberového konania. V rámci zvýšenia transparentnosti je novým nástrojom zverejnenie víťazného projektu riadenia, ktorý bude neskôr riaditeľ pravidelne odpočtovať v rámci výročnej správy (pri ostatných projektoch riadenia je možnosť zverejnenia fakultatívna a závisí od rozhodnutia kandidáta). Ďalším nástrojom v tejto súvislosti je výslovné sprístupnenie prezentácie projektu riadenia pre verejnosť v súlade s kapacitnými možnosťami priestoru, kde sa prezentácia má konať. Hlasovanie výberovej komisie sa však ponecháva tajné, keďže v otázkach personálnych záležitostí býva hlasovanie štandardne tajné.

V nadväznosti na potreby aplikačnej praxe sa jednoznačne vymedzujú situácie, kedy je výberové konanie neúspešné. Podstatná zmena je v posilnení úlohy regionálneho úradu tým, že ak je neúspešné výberové konanie, ktoré uskutočnil regionálny úrad z dôvodu, že po opakovanom výberovom konaní odmietol zriaďovateľ víťazného uchádzača a ďalšie výberové konanie vyhlásil a uskutočnil regionálny úrad, tak nasledujúce výberové konanie tiež vyhlási a uskutoční regionálny úrad.

Návrhom sa dôsledne oddeľuje výberová komisia od rady školy. Členstvo vo výberovej komisii sa nastavuje s prepojením na radu školy, ale tak, že členmi výberovej komisie nebudú všetci členovia rady školy. Dôležité bude povinné zastúpenie troch „kategórií“ z rady školy (rodičia, zamestnanci, zriaďovateľ) – ponecháva sa pritom na štatút rady školy, akým „kľúčom“ budú vybraní do výberovej komisie. Teda rada školy bude mať vo výberovej komisii vždy troch členov a predsedu rady. Obligatónnymi členmi výberovej komisie budú dvaja zástupcovia zriaďovateľa (so zástupcom z rady školy tak bude mať zriaďovateľ vždy troch členov výberovej komisie). Výberová komisia sa upravuje jednoznačne pre jednotlivé druhy škôl so zachovaním ich osobitostí. Ak by išlo napríklad o strednú odbornú školu zriadenú regionálnym úradom školskej správy, výberová komisia by mala 7 členov (vyššie uvedení šiesti + jeden za úrad a jeden za príslušnú stavovskú/profesijnú organizáciu). Výslovne sa zároveň upravuje požiadavka, aby pri delegovaných zástupcoch nešlo o členov rady školy, čo je ďalší krok k osobitnému postaveniu výberovej komisie.

Osobitne sa navrhuje kreovať menšie výberové komisie pri školských zariadeniach a jazykových školách.

Pre prípad nečinnosti zriaďovateľa vo veci vymenovania výberovej komisie nastúpi regionálny úrad, ktorý vymenuje členov výberovej komisie podľa osobitného kľúča s tým, že bez ohľadu na zriaďovateľa bude mať v komisii svojho zástupcu (rovnako to platí aj pre prípad, že výberové konanie vyhlási regionálny úrad sám). Zároveň sa s cieľom transparentnosti ruší možnosť vlastnej výberovej komisie zriaďovateľa pri opakovanom výberovom konaní, ktorú doposiaľ zostavoval sám podľa zákona č. 552/2003 Z. z.

Ďalším nástrojom na zvýšenie transparentnosti je záväznosť poradia tak, že vymenovať je možné len víťazného uchádzača. To nebráni zriaďovateľovi uchádzača odmietnuť, v takom prípade nastupujú opakované výberové konania. Významnosť prijatého záveru výberovej komisie zdôrazňuje aj podiel počtu hlasov vyžadovaný na prijatie uznesenia – $\frac{3}{4}$ prítomných.

Ďalšia ingerencia regionálneho úradu nastane v situácii, ak sa uskutočnilo prvé výberové konanie, opakované výberové konanie a zriaďovateľ odmietne vymenovať víťaza. V takom prípade výberové konanie uskutoční regionálny úrad, ktorý aj vymenuje výberovú komisiu.

Pre prípad úplnej nečinnosti zriaďovateľa po skončení výberového konania, t.j. ak nevymenuje víťaza, ale zároveň ho ani neodmietne v zákonom vymedzenej lehote, sa navrhuje, aby sa riaditeľom ex lege stal víťazný uchádzač.

K § 13

Navrhuje sa vymedzenie spôsobov zániku výkonu funkcie riaditeľa a dôvodov jeho odvolania, či už obligatórneho alebo fakultatívneho.

Medzi odvolacími dôvodmi je vhodné osobitne poukázať na nový dôvod oproti doterajšej právnej úprave – ak riaditeľ porušil úmyselne právny predpis a spôsobil tým škole alebo školskému zariadeniu škodu. Cieľom je vyššia hmotná zodpovednosť riaditeľov. V prípade, ak je odvolanie obligatórne, zákon ustanovuje zriaďovateľovi, dokedy je povinný konať – v opačnom prípade ide o skutkovú podstatu správneho deliktu.

Fakultatívne odvolanie riaditeľa sa zachováva vo väzbe na zákaz politickej propagácie. Novým dôvodom na fakultatívne odvolanie riaditeľa je návrh stavovskej / profesijnej organizácie pri

strednej odbornej školy alebo strednej priemyselnej školy (výnimkou ale bude podniková škola).

V nadväznosti na poznatky z aplikačnej praxe sa jednoznačne sa upravuje aj poverenie dočasného riaditeľa na najviac šesť mesiacov. Poverenie bude možné predĺžiť vo vzťahu k tej istej osobe len raz. Teda za predpokladu, ak sa mimoriadne nepodarí riadne vymenovanie riaditeľa spolu do 12 mesiacov nie je principiálne vylúčené aj ďalšie poverenie, avšak už nie tou istou osobou; z povahy veci však má ísť len o výnimočné situácie.

K § 14

Vymedzujú sa pôsobnosti riaditeľa, ktoré sú v podstatných veciach obdobné, ako v doterajšej úprave. Významným rozdielom je ale posun rozhodovacej pôsobnosti v správnom konaní z riaditeľa ako fyzickej osoby na školu alebo školské zariadenie ako právnickú osobu, za ktorú koná riaditeľ (viď nižšie).

Z hľadiska zvýšenia transparentnosti a zodpovednosti riaditeľa pribúda každoročná povinnosť odpočtovať projekt riadenia, v ktorom vyhral vo výberovom konaní, pričom vyhodnotenie bude súčasťou výročnej správy, a teda sa bude zverejňovať.

V nadväznosti na doplnenie novej položky do centrálného registra detí, žiakov a poslucháčov v školskom zákone, ktorým sa zaviedla evidencia vymeškaných hodín sa navrhuje zníženie administratívnej záťaže riaditeľov tým, že vymeškanie nad zákonný limit už nebude na ÚPSVaR (väzba na prídavok na dieťa) a príslušnú obec (väzba na priestupok) oznamovať riaditeľ, ale automatizovane ministerstvo školstva na základe údajov z uvedeného registra.

K § 15

V nadväznosti na doterajšiu nejednoznačnú úpravu sa vymedzuje zástupca riaditeľa (resp. vedúci, ak ide o súčasť alebo organizačnú zložku školského zariadenia). Taktiež sa vymedzujú pravidlá, kde a za akých okolností sa funkciu zástupcu riaditeľa obsadzuje.

Podstatné je, že v prípade, ak školu bude riadiť „manažér“, musí mať zástupcu riaditeľa, ktorý spĺňa príslušné kvalifikačné predpoklady na pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca.

Pri malých materských školách a malých základných školách sa umožňuje, aby škola zástupcu riaditeľa nemala.

Z hľadiska zabezpečenia transparentnosti sa vymedzuje aj nezlučiteľnosť funkcie zástupcu riaditeľa. Riaditeľ bude môcť zástupcu riaditeľ odvolať s tým, že zákon nevymedzuje dôvody, ale ponecháva ich na úpravu v pracovnom poriadku.

K § 16 až 23

Vymedzuje sa rada školy z hľadiska spôsobu ustanovenia a výkonu činnosti. Obdobne ako pri iných funkciách sa z hľadiska transparentnosti upravuje nezlučiteľnosť členstva.

Dĺžka funkčného obdobia je zachovaná v porovnaní so súčasným právnym stavom. A dopĺňa sa požiadavka na uskutočnenie ustanovujúceho zasadnutia počas jedného dňa. V praxi sa totiž vyskytli situácie, kedy ustanovujúce zasadnutie trvalo viac dní a nebolo jednoznačné, kedy začalo plynúť funkčné obdobie.

Samotné členstvo sa oproti doterajšej úprave spresňuje pre jednotlivé školy. Podstatným rozdielom je nastavenie členstva v rade školy v spojenej škole, kde zákon nebude obmedzovať počet členov s cieľom, aby boli riadne rovnomerne zastúpené všetky organizačné zložky. Teda pri spojenej škole sa vymedzuje „kľúč“ na zostavenie rady školy.

Princípom kreovania rady školy ostávajú rôzne kategórie členov so zachovaním volieb. Pravidlá volieb sa v niektorých bodoch spresňujú v nadväznosti na poznatky z aplikačnej praxe (napríklad hlasovanie rodičov, čas konania volieb, ...). Vzhľadom na to, že požiadavkou na konanie volieb (t.j. nie na ich platnosť, ale vôbec na ich začatie) sa ponecháva prítomnosť nadpolovičnej väčšiny voličov, spresňuje sa ich konanie na trvanie jedného dňa vo vzťahu k príslušnej skupine voličov (napríklad rodičia budú voliť v pondelok, učitelia v utorok). Dopĺňa sa tiež možnosť elektronických volieb, avšak s výhradou, aby boli dodržané ostatné zákonné podmienky (t.j. tajnosť hlasovania, požadované kvórum na začatie volieb, ...).

V rámci pravidiel pre voľby sa upravujú viacdtné rodiny – v súčasnosti platí pravidlo 1 rodina = 1 hlas. Na základe skúseností z aplikačnej praxe sa navrhuje hlas „priradiť“ k žiakovi, teda ak budú školu navštevovať napríklad traja súrodenci, ich rodičia budú mať tri hlasy. Platí však naďalej, že rodičia (hoci aj rozvedení alebo nežijúci v spoločnej domácnosti) majú spoločný hlas, resp. na uplatnení hlasu sa musia dohodnúť.

Zároveň sa jednoznačne vymedzuje možnosť zrušenia volieb (resp. ich vyhlásenia za neplatné) v prípade, ak zriaďovateľ zistí nesúlad ich konania so zákonom. Ide o jediný dôvod vyhlásenia neplatnosti volieb a zriaďovateľ tieto dôvody nemôže rozširovať.

Vo vzťahu k delegovaným zástupcom (za zriaďovateľa, resp. za stavovskú / profesijnú organizáciu) sa jednoznačne ustanovuje, aby ním nemohol byť zamestnanec príslušnej školy. Spresňuje sa situácia, ak je zamestnanec školy zároveň rodičom niektorého žiaka – bude mať na výber, za ktorú kategóriu môže kandidovať (ale aj za ktorú kategóriu môže voliť).

Z dôvodu jednoznačného zastupovania sa navrhuje vytvorenie pozície podpredsedu rady školy, voleného obdobne ako predseda. Z hľadiska zasadnutia rady školy bude dôležitým dokumentom naďalej štatút rady školy, pri ktorom zákon bude vyžadovať jeho zverejňovanie na webovom sídle školy.

Upravuje sa aj zánik členstva v rade školy vychádzajúc z doterajšej úpravy s tým, že sa niektoré dôvody spresňujú. Novým dôvodom je to, ak sa člen dostane do blízkeho vzťahu s riaditeľom alebo zriaďovateľom.

Vo všeobecnosti sa navrhuje možnosť konania zasadnutia formou videokonferencie.

K § 24

Navrhuje sa jednoznačné vymedzenie pedagogickej rady, ktoré doposiaľ v právnych predpisoch absentuje, resp. je upravená len čiastočne a nesystémovo. Navrhuje sa jej postavenie ako poradeného orgánu riaditeľa s tým, že riaditeľ by bol jej predsedom. Keďže ide o „pedagogickú“ radu, povinne budú jej členmi všetci pedagogickí zamestnanci a fakultatívne aj odborní zamestnanci.

Na rozdiel od rady školy sa pri spojených školách umožňuje vytvorenie pedagogickej rady v každej škole ako organizačnej zložke. Ide o možnosť podľa potrieb školy, nie o povinnosť. Teda v praxi môžu byť spojené školy s jednou pedagogickou radou (spravidla sa predpokladá,

že pôjde o spojené školy s organizačnými zložkami rovnakého druhu, napr. tri základné školy), ale aj o spojené školy s viacerými pedagogickými radami (predpokladá sa, že pôjde skôr o spojené školy s organizačnými zložkami rôzneho druhu, napríklad základná škola a gymnázium). Ak si ale spojená škola zvolí viaceré pedagogické rady, je potrebné, aby bola v každej organizačnej zložke (teda ak bude mať spojená škola napríklad jednu základnú školu, jedno gymnázium a jednu strednú odbornú školu, nemôže nastať situácia, že v základnej škole a gymnázium bude pedagogická rada zriadená, ale v strednej odbornej škole nie).

K § 25 až 28

Inštitút školského parlamentu sa v základnom rámci preberá zo súčasnej právnej úpravy, ktorý sa na základe poznatkov aplikačnej praxe spresňuje (napríklad pôsobnosti).

Viaceré spresnenia z hľadiska organizačno-technických ustanovení sa navrhujú po vzore rady školy. Napríklad z hľadiska riadneho výkonu jeho činnosti sa oproti doterajšej úprave navrhuje vytvorenie funkcie podpredsedu.

Konanie volieb sa navrhuje do 30 vyučovacích dní od zriadenia školského parlamentu. Vyučovacie dni súvisia so skutočnosťou, že nie je vylúčené, aby parlament bol ustanovený krátko pred letnými prázdninami a nie je žiaduce, aby sa voľby konali práve počas prázdnin.

Oproti súčasnému stavu sa spresňujú voľby a ich platnosť a náležitosti štatútu (napríklad dôvody odvolania členov). Vzhľadom na okruh voličov sa pri školskom parlamente nenavrhuje možnosť elektronických volieb tak, ako pri rade školy.

V prípade školského parlamentu na rozdiel od rady školy zákon výslovne neupravuje možnosť videokonferencie, nie je to však vylúčené, ak si takýto spôsob rokovania školský parlament upraví vo svojom štatúte.

Pri spojenej škole sa navrhuje rovnaké pravidlo ako pre pedagogickú radu, t.j. možnosť zriadenia školského parlamentu v každej organizačnej zložke.

K § 29 až 33

Vymedzujú sa organizačné zložky, súčasti a elokované pracoviská – ich zriaďovanie, pôsobenie a zrušovanie.

Organizačné zložky sa týkajú prioritne spojených škôl – každá škola bude organizačnou zložkou (riadiť ju bude zástupca riaditeľa).

Organizačnou zložkou bude môcť byť aj školské zariadenie – ale len v spojenom školskom zariadení (napr. tri spojené školské internáty – každý z nich bude organizačnou zložkou).

Ak bude spojená škola zložená napríklad zo základnej školy, strednej školy a školskej jedálne – obe školy budú mať postavenie organizačnej zložky, školská jedáleň bude súčasťou. Zachováva sa pravidlo, ktoré je v súčasnosti upravené v školskom zákone a z hľadiska systematiky sa presúva do zákona o školskej správe, že zariadenie poradenstva a prevencie nemôže byť súčasťou školy.

Z územného hľadiska zákon č. 596/2003 Z. z. v súčasnosti limituje na jeden kraj len školu a jej elokované pracovisko. V nadväznosti na určovanie plánov výkonov viazané na územie kraja sa navrhuje doplnenie tohto obmedzenia aj na organizačné zložky a súčasti. Pre súčasný stav sa

navrhuje zachovanie v rámci prechodného ustanovenia, keďže existujú aj školy, ktoré majú organizačné zložky v dvoch rôznych krajocho.

V nadväznosti na poznatky z aplikačnej praxe sa nastavuje aj pravidlo pri elokovanom pracovisku organizačnej zložky alebo súčasti, má mať sídlo mimo sídla tejto organizačnej zložky alebo súčasti. Ak ide o spojenú školu, ktorou organizačnými zložkami sú materská škola a základná škola, materská škola môže mať elokované pracovisko v budove základnej školy. Výnimka z tohto pravidla bude možná len pri podnikovej škole vzhľadom na jej špecifické postavenie viazané na podnik, ako aj skutočnosť, že podnikovým školám sa neurčujú plány výkonov.

Školu bude možné priamo zriadiť s viacerými organizačnými zložkami (alebo súčasťami), ale bude možné organizačnú zložku zriadiť aj dodatočne. Dôležitý bude zápis každej organizačnej zložky, ale aj každej súčasti a každého elokovaného pracoviska do registra. Zákon výslovne umožní zlúčenie organizačných zložiek a súčastí. Zlúčenie elokovaných pracovísk z povahy veci neprichádza do úvahy, keďže podstatou elokovaného pracoviska je jeho priestor (budova) na inej adrese, teda nemôžu spolu vytvoriť jedno elokované pracovisko.

Vo vzťahu k elokovanému pracovisku sa spresňuje rozsah vyučovania tak, aby výslovne išlo o plný rozsah podľa školského vzdelávacieho programu. Ak teda napríklad žiaci šiesteho ročníka majú podľa školského vzdelávacieho programu 8 predmetov, v elokovanom pracovisku sa musí vyučovať vo všeobecnosti všetkých 8 s výhradou priestorového vybavenia. Teda napríklad ak by išlo o predmet chémia a v budove elokovaného pracoviska by chemické laboratórium nebolo, vyučovanie chémie v plnom rozsahu sa v elokovanom pracovisku nevyžaduje.

Pri zrušení organizačnej zložky bude prebiehať správne konanie úpravou ako lex specialis voči zákonu č. 523/2004 Z. z. a zákonu č. 213/1997 Z. z., keďže tieto zákony neriešia vnútornú organizáciu rozpočtovej organizácie, príspevkovej organizácie, resp. neziskovej organizácie. Jedným z dôvodov pre zrušenie bude napríklad zistenie závažných nedostatkov Štátnou školskou inšpekciou.

Následne po zrušení sa vykoná výmaz z registra. V tejto súvislosti sa na navrhujete päťročné obmedzenie možnosti zriadenia organizačnej zložky, súčasti alebo elokovaného pracoviska rovnakého druhu rovnakým zriaďovateľom. Nejde však o zamedzenie zriadenia vo všeobecnosti, ale len vo vzťahu k príslušnej adrese v nadväznosti na dôvody, pre ktoré k výmazu dôjde.

K § 34 až 36

Navrhuje sa úprava zlúčenia, splynutia a rozdelenia škôl a školských zariadení obdobne, ako sú tieto možnosti pri iných druhoch právnických osôb.

Pri zlúčení bude jedna alebo viaceré zanikajúce školy alebo školské zariadenia a ostane jedna už existujúca (zjednodušene pôjde o „pohltenie“, t.j. jedno IČO zostane zachované). Pri splynutí najmenej dve školy alebo školské zariadenia zaniknú a vznikne nový subjekt (viaceré IČO sa zrušia, jedno nové IČO sa vytvorí).

Zlúčenie aj splynutie bude možné nielen u jedného zriaďovateľa, ale aj naprieč zriaďovateľmi s obmedzeniami vyplývajúcimi z rôznej právnej formy. Tento mechanizmus nebude možný pri kombinácii nezisková organizácia na jednej strane a rozpočtová organizácia alebo príspevková

organizácia na druhej strane. Dôvody sú v zásade ekonomické, okrem iného otázka majetku, keďže nezisková organizácia môže byť vlastníkom majetku, ale rozpočtová organizácia, resp. príspevková organizácia je v kontexte zákona č. 523/2004 Z. z. len správcom majetku (buď je vlastníkom obec/samosprávny kraj, alebo Slovenská republika). Pri viacerých zriaďovateľoch sa bude uzatvárať písomná zmluva, pri jednom zriaďovateľovi o nepomenovaný doklad (zámerne nie je použité slovo „rozhodnutie“, keďže pôjde o autoritatívny jednostranný akt, ktorý nemá mať výrok, odôvodnenie a poučenie).

Podstatným obmedzením však bude migrácia len v rámci jedného kraja, čo súvisí jednak s pôsobnosťou regionálnych úradov (nie je prípustné, aby z hľadiska štátnej správy bola jedna organizačná zložka v pôsobnosti jedného regionálneho úradu a druhá organizačná zložka v pôsobnosti iného regionálneho úradu), ako aj s plánom výkonov, ktorý sa viaže na kraje.

Zlúčenie a splynutie v určitej podobe existujú v zákone č. 596/2003 Z. z. aj v súčasnosti, avšak zlúčenie len ako jednorazový inštitút v prechodnom ustanovení, pričom sa navrhuje jeho komplexná úprava ako systémového inštitútu naprieč druhmi a typmi. Zákon č. 596/2003 Z. z. upravuje aj rozdelenie, avšak len v rámci jednomu ustanoveniu, a teda aj v jeho prípade sa navrhuje komplexné vymedzenie.

K § 37

Navrhuje sa úprava rozhodovania obdobne, ako je v súčasnosti v § 5 zákona č. 596/2003 Z. z. avšak ako už bolo uvedené vyššie, posúva sa z konania riaditeľa ako správneho orgánu fyzickej osoby na školu, resp. školské zariadenie ako správny orgán právnickú osobu, za ktorú koná riaditeľ ako štatutárny orgán. Tento posun má následne väzbu aj na zákon č. 211/2000 Z. z., kde povinným subjektom bude škola alebo školské zariadenie, resp. na pojem orgán verejnej moci a podpisovanie rozhodnutí podľa zákona o e-Governmente.

Zároveň sa spresňuje pri školských zariadeniach, kde ide o rozhodovanie a kde nie, keďže v súčasnosti zákon č. 596/2003 Z. z. používa slovo „rozhodovať“ pri školskom zariadení, resp. riaditeľovi vo všeobecnosti aj pri úkonoch, kde z povahy veci nie je dôvod vydávať rozhodnutie (napríklad školská jedáleň alebo školský internát). Tým sa znižuje administratívna náročnosť.

Okrem toho sa pri školských zariadeniach spresňuje pôsobnosť podľa druhov v kontexte školského zákona, keďže v súčasnosti ide o jeden odsek v § 5 spoločne pre všetky školské zariadenia, hoci jednotlivé druhy školských zariadení vykonávajú v tomto kontexte rôzne úkony.

Napokon sa navrhuje jednoznačná úprava vo vzťahu k spojeným školám a spojeným školským zariadeniam tak, aby bolo zrejmé, že za jednotlivé organizačné zložky koná navonok samotná právnická osoba (reprezentovaná riaditeľom ako štatutárnym orgánom).

K § 38 a 39

Úprava názvu vychádza rámcovo zo súčasného nastavenia, avšak zohľadňujú sa poznatky z aplikačnej praxe, na základe ktorých dochádza k viacerým spresneniam. Napríklad ak obec má ulice, resp. nemá ulice, úprava čestných názvov, označenia súkromných a cirkevných škôl.

Pri čestných názvoch dochádza aj k zmene na účely zníženia administratívnej náročnosti tak, že zmenu v registri (doposiaľ – zmena v sieti) sa vykoná priamo na základe odovzdania dokladu o jeho udelení, teda škola nebude musieť po jeho udelení požiadať o zmenu v registri.

Vo vzťahu k spojeným školám sa zvolňuje systém názvov, keďže jednou z alternatív bude nie slovné spojenie „spojená škola“, ale len slovo „spojený“ v príslušnom tvare, pričom táto možnosť sa navyše rozširuje aj na spojené školské zariadenia. Teda napríklad názov bude môcť byť „spojená materská škola“, prípadne „spojené centrum voľného času“. Zároveň sa ponecháva možnosť označenia bez slova „spojený“ (napríklad „základná škola a stredná škola“, „základná škola s materskou školou“ – poradie je na zriaďovateľovi). V nadväznosti na praktickú aplikáciu sa limituje počet druhov, resp. typov škôl, pri spojených školách a spojených školských zariadeniach – napr. kvôli čitateľnosti na pečiatke, doklade o vzdelaní, ...

Obdobne je cieľom nastavenie jednoznačného označovania elokovaných pracovísk tak, aby priamo názov obsahoval príslušné slovné spojenie tak, ako doposiaľ s tým, že sa ponecháva na zriaďovateľovi preferencia, či slová „elokované pracovisko“ budú na začiatku alebo na konci názvu.

K § 40

Výročná správa nahrádza doterajšiu správu o výchovno-vzdelávacej činnosti, pričom sa upravuje postup pri jej príprave a schvaľovaní – úkony jednotlivých subjektov a relevantné termíny.

Jej náležitosti bude vymedzovať vyhláška. Z hľadiska zabezpečenia transparentnosti bude výročná správa zverejňovaná na webovom sídle školy alebo školského zariadenia.

K § 41

Systémovo a komplexne sa upravuje používanie štátneho znaku.

Zákon č. 63/1993 Z. z. upravuje používanie štátneho znaku výslovne pre „štátne školy a štátne školské zariadenia“ s tým, že možná je osobitná úprava v lex specialis. Zároveň zákon č. 63/1993 Z. z. nevymedzuje jednoznačne, čo „štátnou“ školou rozumieť, pričom prioritne ide o školu zriadenú štátom (teda regionálnym úradom školskej správy). Keďže obec alebo samosprávny kraj nie je štát, navrhuje sa z dôvodu jednoznačnosti vymedziť používanie rovnako aj pre školy zriadené obcami a samosprávnymi krajinami.

Okrem uvedeného sa rámcovo z dôvodu jednotnosti upravuje aj používanie názvu školy alebo školského zariadenia na tabuliach a pečiatkach.

K § 42

Zákon č. 596/2003 Z. z. v rámci zmien v sieti upravuje možnosť zmeniť zriaďovateľa, avšak len rámcovo. Preto sa navrhuje komplexná úprava, ktorá okrem iného zahŕňa vymedzenie zriaďovateľov ktorí si môžu „vymeniť“ školu, ako aj náležitosti dohodu, ktorú majú medzi sebou upraviť.

Podstatné je, ako bolo vyššie uvedené je, že nemôže dôjsť k zmene medzi „verejným“ a „neverejným“ zriaďovateľom z dôvodu rôznej právnej formy príslušnej školy. Teda zriaďovatelia, ktorí zriaďujú školy s právnou formou rozpočtová organizácia, resp. príspevková organizácia si môžu vzájomne „vymeniť“ školu a tak isto ako cirkevní a súkromní zriaďovatelia, keďže budú zriaďovať len školy s právnou formou nezisková organizácia. Avšak k zmene nemôže dôjsť z „verejného“ zriaďovateľa na „neverejného“ zriaďovateľa, keďže cirkevný zriaďovateľ a súkromný zriaďovateľ nemôžu zriaďovať rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie, a naopak.

K § 43

Cieľom klastra škôl je vzájomné zdieľanie skúseností a dobrej praxe najmä na zjednodušenie (a zdieľanie) administratívy menších škôl ako aj na zlepšenie postavenia pri účasti na projektoch.

Klastre upravuje rámcovo zákon č. 596/2003 Z. z. aj v súčasnosti. Právna forma v súčasnosti nie je vymedzená – navrhuje sa forma záujmového združenia právnických osôb podľa Občianskeho zákonníka (obdobne ako napríklad Slovenská banková asociácia). Spresňuje sa aj označenie, keďže môže ísť aj o školské zariadenia.

Zdrojovým registrom bude register vedený okresným úradom v sídle kraja. Z dôvodu centrálnej evidencie klastrov sa tieto budú viesť aj v registri škôl a školských zariadení.

K § 44 až 51

Navrhuje sa zavedenie inštitútu verejného poskytovateľa, ktorý vymedzuje práva a povinnosti škôl, ktoré poskytujú výchovu a vzdelávania vo verejnom záujme.

Verejným poskytovateľom výchovy a vzdelávania budú materské a základné školy zriadené cirkevným alebo súkromným zriaďovateľom, ktoré sa rozhodnú poskytovať výchovu a vzdelávanie za zákonom vymedzených podmienok.

Verejný poskytovateľ bude prijímať prednostne deti a žiakov podľa príslušnosti verejného školského obvodu v rozsahu najmenej 70 % z kapacitnej možnosti školy v prípade výberu jedného verejného školského obvodu alebo 90 % z kapacitnej možnosti školy, ak si zvolí všetky verejné školské obvody na území obce, pričom nebude podmieňovať poskytovanie výchovy a vzdelávania žiadnym protiplnením (s vymedzenými výnimkami, napr. príspevok na čiastočnú úhradu nákladov spojených s činnosťou v školskom klube detí).

Navrhuje sa úprava verejného školského obvodu, ktorý určí obec a vymedzí spádové územie pre materské a základné školy tak, aby v rámci jedného obvodu bola určená jedna materská alebo základná škola zriadená obcou, samosprávnym krajom alebo regionálnym úradom. Obec určuje verejné školské obvody všeobecne záväzným nariadením.

Návrh zákona upravuje aj podmienky, za ktorých majú obce zriaďovať verejné školské obvody na zabezpečenie plnenia povinného predprimárneho vzdelávania a povinnej školskej dochádzky pre deti a žiakov v jazyku príslušnej národnostnej menšiny.

Upravuje sa okruh kritérií, ktoré majú obce zohľadniť pri určovaní verejných školských obvodov. Medzi tieto kritéria boli zaradené napr. princíp inkluzívneho vzdelávania a dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní. Cieľom tejto úpravy je najmä zabrániť novej segregácii a sociálnej diskriminácii už pri určovaní verejných školských obvodov.

Pri určovaní verejných školských obvodov sa má ďalej prihliadať napr. na kapacitu školských budov, vzdialenosť z miesta trvalého pobytu dieťaťa alebo žiaka do školy a dopravnú infraštruktúru obce a právo národnostných menšín na výchovu a vzdelávanie v jazyku príslušnej národnostnej menšiny.

Zároveň návrh zákona upravuje aj prípady, keď verejné školské obvody určuje regionálny úrad. Medzi tieto dôvody patrí aj to, že obec pri určení verejného školského obvodu nezohľadnila vyššie uvedené kritéria, pričom obec alebo viaceré obce môžu zmeniť verejný školský obvod určený regionálnym úradom. Regionálny úrad určuje verejné školské obvody opatrením, t. j. nie rozhodnutím v správnom konaní.

Navrhuje sa, aby sa ustanovenia k verejným školským obvodom nevzťahovali na školy a triedy pre deti a žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo s nadaním a na školy a triedy, kde sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje podľa medzinárodného programu. Zároveň sa na vyššie uvedené účely ustanovujú osobitosti, pravidiel a podmienky k zápisu a výmazu verejných poskytovateľov a verejných školských obvodov do podregistrov ministerstva.

Zároveň sa umožní, aby na žiadosť cirkevného alebo súkromného zriaďovateľa obec zaradila do verejného školského obvodu cirkevné alebo súkromné materské a základné školy na účel verejného poskytovateľa výchovy a vzdelávania.

Úprava navrhuje pre školy, ktoré sa nerozhodli stať sa verejným poskytovateľom výchovy a vzdelávania inštitút dohody o verejnej službe vo výchove a vzdelávaní, ktorú môže uzatvoriť ministerstvo s cirkevným alebo súkromným zriaďovateľom materskej alebo základnej školy, a na základe ktorej sa zaviazá zriaďovateľ prijímať zákonom stanovený podiel detí alebo žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorým nebude podmieňovať poskytovanie výchovy a vzdelávania žiadnym protiplnením. Dohoda bude môcť obsahovať aj záväzok realizovať inovácie vo výchove a vzdelávaní detí a žiakov.

K § 52

Upravujú sa pôsobnosti ministerstva školstva vychádzajúc z doterajšej úpravy § 14 zákona č. 596/2003 Z. z. Vo vzťahu k zjednocovaniu postupu v školstve sa navrhuje zavedenie inštitútu „inštrukcie ministra“ ako vnútorného aktu riadenia, obdobne ako má upravené napríklad Ministerstvo spravodlivosti SR a v tejto súvislosti sa výslovne zmieňuje aj ďalší – už existujúci – druh vnútorného aktu riadenia, a to smernica. Zároveň sa zákonom ukotvuje vydávanie súčasných pedagogicko-organizačných pokynov, čím tento dokument dostáva silnejšie postavenie.

V nadväznosti na doplnenie novej položky do centrálného registra detí, žiakov a poslucháčov v školskom zákone, ktorým sa zaviedla evidencia vymeškaných hodín, sa navrhuje zníženie administratívnej záťaže riaditeľov tým, že vymeškanie nad zákonný limit už nebude na ÚPSVaR a príslušnú obec oznamovať riaditeľ, ale automatizovane ministerstvo školstva na základe údajov z uvedeného registra.

Technicky sa okrem iného upravuje a zjednocuje terminológia v oblasti súťaží a predmetových olympiád.

Zachováva sa poskytovanie finančných prostriedkov pre cirkevných zriaďovateľov na náklady spojené súvisiace so zabezpečovaním úloh a činností v oblasti školstva (v praxi ide napríklad o tzv. cirkevné školské úrady), ako aj pre samosprávne kraje na náklady spojené s rozhodovaním v druhom stupni.

K § 53 až 55

Navrhuje sa zachovanie regionálnych úradov školskej správy podľa doterajšej úpravy z hľadiska organizačného (štruktúra, riadenie, výberové konanie), ale aj z hľadiska všeobecných pôsobností.

Podstatné posilnenie pôsobnosti regionálneho úradu je vyjadrené osobitne v ustanoveniach o výberovom konaní na obsadenie funkcie riaditeľa školy alebo školského zariadenia.

K § 56

V nadväznosti na jeden z hlavných cieľov zákona – jednotnosť – sa upravujú spoločné pôsobnosti zriaďovateľov bez ohľadu na ich druh. Jednou zo základných pôsobností je rozhodovanie v druhom stupni o odvolaniach proti rozhodnutiam riaditeľa. Táto pôsobnosť sa navrhuje generálne pre všetkých zriaďovateľov (v prípade obcí bez ohľadu na to, či obec je školským úradom alebo nie).

Obdobne je relevantná kontrola dodržiavania právnych predpisov v oblasti školstva (nejde len o zákony a vykonávacie predpisy vo vecnej pôsobnosti ministerstva školstva, ale o predpisy, ktoré sa školstva týkajú, napríklad aj predpisy v oblasti školského stravovania).

Zriaďovatelia doteraz viedli personálnu agendu riaditeľov a navrhuje sa aby táto „výpomoc“ bola možná z administratívno-technického hľadiska aj vo vzťahu k zamestnancom školy alebo školského zariadenia vo všeobecnosti.

Konanie za zriaďovateľa sa navrhuje so zachovaním pravidla zavedeného v § 35b zákona č. 596/2003 Z. z.

K § 57

Zachovávajú sa školské úrady, pričom sa vychádza z § 7 zákona č. 596/2003 Z. z. Spresnenie je pri „bežnom“ školskom úrade, kde sa navrhuje predchádzajúci písomný súhlas regionálneho úradu. V súčasnosti je regionálny úrad zapojený len v prípade, ak školským úradom má byť obec, kde je spoločný obecný úrad. Zároveň sa upravuje pôsobnosť regionálneho úradu súhlas zrušiť, ak sa neplní podmienka počtu detí a žiakov.

V kontexte všeobecných pôsobností zriaďovateľov sa rozhodovanie v druhom stupni presúva na všetky obce-zriaďovateľov bez ohľadu na to, či ide o školský úrad alebo nie.

Počet kvalifikovaných zamestnancov zostáva zachovaný podľa doterajšej úpravy, avšak kvalifikačné predpoklady sa upravujú podľa návrhu na kvalifikačné predpoklady riaditeľa-učiteľa (t.j. tri roky praxe).

K § 58

Osobitne sa upravuje niektoré pôsobnosti obce, samosprávneho kraja a zriaďovateľa, ktoré sa odlišujú od všeobecných pôsobností všetkých zriaďovateľov vychádzajúc z § 6 a 9 zákona č. 596/2003 Z. z.

Zároveň sa z dôvodu jednoznačnosti spresňuje osoba, ktorá za zriaďovateľa vykonáva hodnotenia riaditeľa.

K § 59 až 64

Upravuje sa register škôl a školských zariadení, ktorý má predstavovať zlúčenie doterajšej siete škôl a školských zariadení a centrálného registra škôl, školských zariadení a elokovaných

pracovísk. V tomto kontexte ide o zjednodušenie doterajšieho systému a zníženie administratívnej náročnosti.

Nový register nebude zdrojovým registrom z hľadiska získania alebo straty právnej subjektivity školy alebo školského zariadenia, ako aj z hľadiska prideľovania a odnímania IČO. Zápis do registra bude zároveň znamenať oprávnenie vykonávať hlavnú činnosť, resp. výmazom z neho škola alebo školské zariadenie toto oprávnenie stratí.

Register v súčasnosti tvoria dva podregistre. Navrhuje sa rozšírenie počtu podregistrov na základe zmien, ktorými sú verejné školské obvody a verejní poskytovatelia výchovy a vzdelávania. Podregister zriaďovateľov zostáva zachovaný. Navrhuje sa samostatný podregister klastrov (ten ale bude už len „evidenčný“, nie zdrojový). Zároveň v nadväznosti na potreby aplikačnej praxe sa navrhuje zaviesť aj podregister dielní, keďže doposiaľ neexistuje jednotná evidencia (len niektoré z nich sú v súčasnosti nesystémovo zaradené ako elokované pracoviská).

Zápisy do podregistrov budú vykonávané len administratívne mimo správneho konania, keďže pôjde len o evidenčný charakter a nie je opodstatnená zložitá administratívna procedúra.

Zároveň zápisy v podregistri zriaďovateľov sa navrhuje naviazať na automatizovanú výmenu údajov s registrom právnických osôb, čím dochádza k zníženiu administratívnej záťaže.

Zápisy a výmazy škôl, školských zariadení, organizačných zložiek, súčastí a elokovaných pracovísk budú realizované v správnom konaní. Náležitosti návrhov bude upravovať vyhláška (rovnako tak aj zoznam položiek evidovaných v registri) – len vo vzťahu k osobným údajom v nadväznosti na požiadavky GDPR sa zoznam evidovaných údajov bude nachádzať priamo v registri.

Zápis školy alebo školského zariadenia bude možné vykonať aj podmienene na dva roky, pričom po úspešnom overení podmienok sa zápis predĺži bez časového obmedzenia.

V rámci zmeny údajov sa navrhuje špecifikovať také, pri ktorých bude postačujúce vykonanie administratívnej zmeny bez návrhu (napríklad zmena názvu ulice). Pri doplnení čestného názvu sa navrhuje rovnako zmenu vykonať bez návrhu, keďže čestný názov udeľuje a odníma samotné ministerstvo.

V rámci konania sa navrhuje vymedziť okruhy stanovísk vyžadované vo vzťahu k registru. Vychádza sa z doterajšieho § 16 ods. 1 a § 17 ods. 2 zákona č. 596/2003 Z. z. s tým, že namiesto súhlasov, vyjadrení a stanovísk sa navrhujú spoločne len stanoviská. Súvisí to so skutočnosťou, že sa rozhoduje v správnom konaní, a teda má existovať priestor pre správnu úvahu správneho orgánu. Zároveň stanovisko od príslušného splnomocnenca vlády sa navrhuje zmeniť tak, že nepôjde o obligatórnu náležitosť žiadosti v zákonom ustanovených prípadoch, ktoré si musí zabezpečiť žiadateľ, ale pôjde o fakultatívny doklad na vyžiadanie ministerstva školstva.

Z dôvodu zabezpečenia jednoznačnosti sa navrhuje taxatívne vymedziť dôvody, pri ktorých bude návrh zamietnutý vždy. V nadväznosti na pôsobnosti regionálnych úradov sa zároveň navrhuje, aby o zápise alebo výmaze bol vždy notifikovaný aj regionálny úrad, resp. podľa územnej príslušnosti aj obec a samosprávny kraj.

Vzhľadom na potrebu spätného prehľadu sa navrhuje evidovanie aj „historických“ údajov (napr. keď bude vymazaná organizačná zložka). Pri údajoch o organizácii sa navrhuje trvalá archivácia týchto údajov. Ak ide o osobné údaje, z hľadiska princípu minimalizácie spracúvania osobných údajov sa navrhuje ich archivovanie len počas zákonom ustanovenej primeranej lehoty.

K § 65 až 71

Ustanovenia o Štátnej školskej inšpekcii vychádzajú zo súčasného stavu v § 12 až 13b zákona č. 596/2003 Z. z. a z vyhlášky č. 137/2005 Z. z. pričom sa vykonávajú najmä spresnenia na základe potrieb aplikačnej praxe. Z hľadiska organizácie Štátnej školskej inšpekcie možno v porovnaní so súčasným právnym stavom poukázať na návrh obmedziť výkon funkcie hlavného školského inšpektora na dve funkčné obdobia (nie po sebe nasledujúce, ale celkovo).

Okrem iného sa spresňuje vymedzenie závažných nedostatkov, ktoré má následne vplyv napríklad na odvolanie riaditeľa alebo výmaz z registra. Závažné nedostatky budú vymedzené spoločne pre školy a školské zariadenia a následne ďalšie osobitné pre školy, resp. osobitné pre školské zariadenia.

V škole bude novou skutkovou podstatou závažného nedostatku nedodržiavanie postupu podľa školského zákona pri poskytovaní individuálneho vzdelávania a pri vzdelávaní podľa individuálneho učebného plánu v nadväznosti na paralelne predkladanú novelu školského zákona.

Zároveň sa vykonáva terminologická úprava pojmu „školská inšpekcia“ keďže nie je vhodné mať rovnaký pojem aj pre označenie organizácie aj pre označenie činnosti. V širšom kontexte sa teda používa pojem „inšpekčná činnosť“ a ak ide o konkrétny úkon nadväzujúci na poverenie, ide o „inšpekčný výkon“.

K § 72 a 73

Navrhuje sa vymedzenie priestupkov a správnych deliktov v nadväznosti na súčasný právny stav.

Novými sú skutkové podstaty nadväzujúce na komplexnejšiu úpravu v oblasti bezpečnosti na školách (v nadväznosti na ďalšie zmeny v paralelne predkladanej novele školského zákona). Najmä nový priestupok rodiča, ak – zjednodušene – pri prejavoch rizikového správania dieťaťa neudelí informovaný súhlas na vykonanie odbornej činnosti v zariadení poradenstva a prevencie.

Taktiež sa vymedzujú priestupky týkajúce sa pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov v dvoch rovinách – aj ako subjekt, ktorý priestupok pácha, aj ako objekt, voči ktorému je priestupok páchaný. Niektoré z navrhovaných nových skutkových podstát vychádzajú z § 49 zákona č. 372/1990 Zb., avšak sú spresnené v nadväznosti na osobitné postavenie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov.

Pri skutkovej podstate, ktorá môže mať v sebe prvky fyzického násillia (opakované úmyselné a aktívne konanie, ktorým niekto naruší priebeh výchovy, vzdelávania) sa navrhuje prejednávanie políciou.

Pri správnych deliktoch sa spresňuje vo vzťahu k zanedbávaniu plnenia povinnej školskej dochádzky a povinného predprimárneho vzdelávania, ak ide o dieťa umiestnené v zariadení

(napríklad centrum pre deti a rodiny) tak, aby bolo jednoznačné, že zodpovedným subjektom je štatutárny orgán (v súčasnosti je len nejednoznačne „zákonnému zástupcovi dieťaťa, ktorý je právnickou osobou“, pričom v kontexte školského zákona sa používa označenie „zástupca zariadenia“, ktoré sa nevzťahuje na organizáciu, ale na osobu).

Nové sú najmä dve skutkové podstaty správnych deliktov: vykonávanie hlavnej činnosti bez zápisu do registra (týka sa právnickej osoby aj fyzickej osoby-podnikateľa) a ochrana „značky škola“. V prvom prípade ide o obdobnú skutkovú podstatu, akú upravuje § 2a súčasného zákona o vysokých školách. V druhom prípade ide o súvis so zákazom vymedzeným v spoločných ustanoveniach – zákaz používať označenie druhu školy (napr. materská škola), typu školy (napr. obchodná akadémia) alebo druhu školského zariadenia (napr. centrum voľného času) a od nich odvodených slov a slovných spojení v názve právnických osôb, ktoré nie sú zapísané v registri ako škola alebo školské zariadenie.

K § 74

Vymedzujú sa konania, pri ktorých sa postupuje podľa správneho poriadku.

Pôjde o rozhodovania materskej školy, základnej školy a strednej školy podľa tohto zákona, resp. spojených škôl, kde je materská škola, základná škola alebo stredná škola organizačnou zložkou (teda situácia ako doposiaľ so spresnením vo vzťahu spojeným školám).

Teda v prípade ostatných škôl (jazyková škola, základná umelecká škola) sa tak, ako doposiaľ síce vydáva rozhodnutie (napríklad o prijatí), avšak nie podľa správneho poriadku.

Vo vzťahu k ostatným konaniam podľa správneho poriadku ide v zásade o zachovanie súčasného právneho stavu.

K § 75

Ustanovenia o zbere údajov vychádzajú z doterajšej úpravy § 35a zákona č. 596/2003 Z. z. s technickými úpravami, pričom osobitný význam majú aj naďalej údaje o deťoch na účely koncepcií v oblasti predprimárneho vzdelávania prebraté z doterajšieho § 14 ods. 14 zákona č. 596/2003 Z. z.

K § 76

V spoločných ustanoveniach sa tak, ako doposiaľ upravuje vylúčenie zákona vo vzťahu k policajným školám a školám požiarnej ochrany.

Vo vzťahu k zriaďovateľom sa spresňuje, kto školu zriadiť nemôže, najmä v nadväznosti na vymedzenie súkromného zriaďovateľa. Nemá opodstatnenie, aby škola zriadená napr. Dopravným úradom ako orgánom štátnej správy, bola považovaná za súkromnú školu. Obdobne, aj v prípade, ak napríklad obec zriadi príspevkovú organizáciu Technické služby, aby taká organizácia bola zriaďovateľom súkromnej školy.

V nadväznosti na vznik právnej subjektivity, ako aj na zmenu rozhodovacej pôsobnosti, ďalšou systémovou zmenou je zmena orgánu verejnej moci z riaditeľa na samotnú školu alebo školské zariadenie, rovnako tak sa upravuje aj postavenie povinnej osoby podľa zákona č. 211/2000 Z. z. Postavenie orgánu verejnej moci sa v uvedenom kontexte rozširuje oproti doterajšej úpravy na všetky školy a školské zariadenia (doteraz ide len o riaditeľa materskej školy, základnej školy, strednej školy a školy s organizačnými zložkami).

Vzhľadom na požiadavku na právnu subjektivitu oddelenú od zriaďovateľa a technologický pokrok sa navrhuje všeobecná povinnosť školy alebo školského zariadenia mať svoje webové sídlo.

V nadväznosti na poslanie a jedinečnosť výchovných zariadení a zariadení poradenstva a prevencie sa navrhuje, aby sa na ne nevzťahovali zlúčenie, splynutie a rozdelenie.

Ako ochranná známka školy alebo školského zariadenia sa navrhuje zákaz používať označenie druhu školy (napr. materská škola), typu školy (napr. obchodná akadémia) alebo druhu školského zariadenia (napr. centrum voľného času) a od nich odvodených slov a slovných spojení v názve právnických osôb, ktoré nie sú zapísané v registri ako škola alebo školské zariadenie. V nadväznosti na tento zákaz sa upravuje jednak správny delikt a v prechodných ustanoveniach povinnosť právnických osôb v zákonom vymedzenej lehote zmeniť svoj názov.

Účelom ďalších odsekov je zvýšenie bezpečnosti na školách a sú previazané so skutkovými podstatami priestupkov a povinnosťami v paralelne predkladanou novelou školského zákona. Ide najmä o riešenie sociálno-patologických prejavov rizikového správania dieťaťa ale aj o narušovanie priebehu výchovy a vzdelávania.

Napokon sa zachováva doterajšie osobitné postavenie škôl, v ktorých výchova a vzdelávanie uskutočňujú podľa medzinárodného programu.

K § 77

Navrhuje sa, aby všetky náležitosti relevantných dokumentov boli upravené na úrovni vykonávacieho predpisu. Obdobne sa navrhuje vo vykonávacom predpise upraviť aj položky, ktoré sa budú evidovať v registri (okrem vyššie spomenutých osobných údajov).

K § 78 a 83

Navrhuje sa prevziať ustanovenia pre čas krízovej situácie z doterajšej právnej úpravy, keďže nie je vylúčené, že by v budúcnosti mohla znovu nastať situácia obdobná pandémie COVID-19 a bolo by potrebné riešiť rovnaké situácie, ako v období rokov 2020-2021.

Zároveň ide aj o ustanovenia týkajúce sa konfliktu na Ukrajine, keďže mimoriadna situácia naďalej trvá.

K § 79 až 82

V nadväznosti na komplex zmien v návrhu zákona sa navrhujú úpravy na prechod medzi doterajšou a novou právnou úpravou.

Prioritné je ustanovenie o právnej forme. Keďže, ako bolo uvedené vyššie, právne predpisy vo vzťahu k školám a školským zariadeniam právnu formu neupravujú, navrhuje sa, aby od rozhodujúceho dátumu všetky školy a školské zariadenia, ktoré majú právnu subjektivitu získali príslušnú právnu formu podľa druhu zriaďovateľa.

Reflektuje na skutočnosť, že škola alebo školské zariadenie bez právnej subjektivity už nebude môcť byť napojená na právnu subjektivitu zriaďovateľa – zriaďovateľ bude povinný doručiť ministerstvu zriaďovaciu listinu podľa nového právneho stavu.

Zároveň sa reflektuje na skutočnosť, že zriaďovateľom nebude môcť byť fyzická osoba. Tu bude možné uzatvoriť dohodu o zriaďovateľskej pôsobnosti s právnickou osobou, pričom

zákon upravuje hraničný termín na jej uzatvorenie. Ak zriaďovateľ – fyzická osoba do zákonom ustanoveného termínu dohodu o zriaďovateľskej pôsobnosti neuzatvorí, oprávnenie školy alebo školského zariadenia zanikne.

V súčasnosti sú výnimočne zriadené niektoré školy aj ministerstvami, resp. zahraničnými právnickými osobami. Vzhľadom na jedinečnú povahu týchto škôl (napríklad škola na Mokrohájskej ceste v Bratislave, kde je zriaďovateľom Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, resp. materská škola, ktorej zriaďovateľom je Ministerstvo obrany SR) sa navrhuje ich zriaďovateľskú pôsobnosť ponechať zachovanú, rovnako tak aj príslušné školy a ich pôsobenie.

V súčasnosti existujú dve skupiny základných škôl s materskými školami. Historicky zriadené ako právnická osoba bez organizačných zložiek (hoci reálne ide o dve školy s dvoma rôznymi vzdelávacími programami) a od zákona č. 415/2021 Z. z. ako právnické osoby s dvomi organizačnými zložkami. Prechodným ustanovením sa túto anomáliu navrhuje odstrániť tak, aby všetky sa stali školami s organizačnými zložkami (t.j. spojenými školami).

Vo vzťahu ku konaniam v sieti škôl a školských zariadení, vzhľadom na komplexnú prestavbu siete a doterajšieho registra na nový register je objektívne nemožné dokončiť prebiehajúce konania podľa doterajšej úpravy. V tejto súvislosti sa na dokončenie konania navrhujú výnimočne tie prípady, ak vo vzťahu k žiadosti o zaradenie do siete už boli poskytnuté finančné prostriedky z plánu obnovy a odolnosti a konania sú prerušené (napríklad z dôvodu, že výstavba alebo rekonštrukcia budovy školy ešte nie ukončená, a teda nie je k dispozícii kolaudačné rozhodnutie). Tu bola síce podaná žiadosť o zaradenie do siete, ale keďže sieť už existovať nebude, konanie sa dokončí zápisom do registra.

K prelomu roka možno predpokladať nedokončené správne konania aj v iných oblastiach, tieto sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Ku dňu účinnosti zákona sa navrhuje vykonať zmienené spojenie siete a doterajšieho registra. V nadväznosti na uvedené, je potrebné v prechodnom ustanovení vyjadriť aj prechod zo zaradenia do siete na zápis do registra, čo nastane k rovnakému dátumu. Teda oprávnenie vykonávať hlavnú činnosť (najmä poskytovať výchovu a vzdelávanie) zostáva zachované.

Vzhľadom na to, že sa mení zloženie rady školy, je potrebné sa vysporiadať s existujúcimi radami, pričom môžu nastať dve situácie: zloženie je v súlade s novým nastavením, alebo zloženie nie je v súlade s novým nastavením. V prvom prípade sa navrhuje ponechanie rady školy do konca jej funkčného obdobia. V druhom prípade bude zákonná lehota na zosúladenie zloženia, v opačnom prípade sa jej funkčné obdobie predčasne skončí.

Navrhuje sa zrušenie niektorých rád školy – ide o jazykovú školu a v škole pri zdravotníckom zariadení. Rovnako sa upúšťa aj od rád školských zariadení vzhľadom na okruh osôb, pre ktoré vykonávajú hlavnú činnosť, ako aj vzhľadom na pôsobnosť rady školy. Obzvlášť so zohľadnením skutočnosti, že jej pôsobnosť pri výberovom konaní sa presúva na samostatne kreovanú výberovú komisiu. V tomto kontexte sa navrhuje predčasné skončenie funkčného obdobia týchto kolektívnych orgánov.

Ako vývojom prekonané sa v obdobnej súvislosti navrhuje zrušenie obecnej školskej rady a územnej školskej rady s tým, že v krátkom prechodnom období sa navrhuje predčasné skončenie funkčného obdobia. Obecná školská rada podľa doterajšej úpravy plnila úlohy rady

školy, ak rada školy nebola zriadená, čo je obsolétna pôsobnosť, keďže podľa návrhu má byť rada školy zriadená aj v tých školách, kde doposiaľ nebola. V tejto súvislosti bude zriaďovateľ povinný v zákonnej lehote zabezpečiť ustanovenie rady školy aj v tých školách, kde ustanovená nebola.

Zákonom sa zároveň podstatne nanovo nastavujú požiadavky nezlučiteľnosti – funkcie riaditeľa, zástupcu riaditeľa a členov rady školy. Z hľadiska transparentnosti sa navrhuje, aby sa nezlučiteľnosť posudzovala podľa nových pravidiel aj vo vzťahu k osobám, ktoré ku dňu účinnosti budú zastávať príslušnú funkciu.

Vo vzťahu k označovaniu škôl sa zo zákona č. 596/2003 Z. z. „prenáša“ prechodné ustanovenie týkajúce sa označovania škôl pre deti a žiakov so zdravotným znevýhodnením, keďže lehota ustanovená v zákone č. 596/2003 Z. z. ešte neuplynula a nie je dôvod ju skracovať. V tejto súvislosti sa zachováva aj prechodné ustanovenie týkajúce sa lehoty na oznámenie príslušného druhu vzdelávacích programov ministerstvu školstva. Všeobecne sa však ukladá povinnosť zosúladiť názvy škôl a školských zariadení podľa novej úpravy s dvojročnou prechodnou lehotou.

Ako bolo uvedené vyššie, jedným z cieľov zákona je zvýšenie transparentnosti zverejňovaním dokumentov na webovom sídle školy, pričom sa navrhuje prechodné obdobie na splnenie tejto povinnosti.

V nadväznosti na nové vymedzenie (verejných) školských obvodov sa navrhuje doterajšie spády určené pre materské školy a základné školy ponechať do ich „prepísania“ podľa nových pravidiel. Hoci sa aktualizácia verejných školských obvodov navrhuje každoročne, je dôvodné predpokladať, že viaceré súčasné školské obvody, resp. spádové materské školy sú určené tak, že zodpovedajú novým pravidlám, a teda nie je dôvod ich ku dňu zmeny nastavenia určovať nanovo.

Vzhľadom na to, že sa zavádza požiadavka na lokalizáciu organizačných zložiek na území jedného kraja, pre existujúce organizačné zložky sa z hľadiska vykonateľnosti a potrieb praxe navrhuje ponechať aj možnosť sídla na území rôznych krajov.

V nadväznosti na zavedenie „ochranej známky“ školy a školského zariadenia sa ustanovuje pre každú právnickú osobu povinnosť v zákonnej lehote zosúladiť svoj názov s týmto zákonom. Navyše v registri právnických osôb sú viaceré právnické osoby, ktoré majú vo svojom názve druh školy (napr. materská škola), hoci nejde o školu zaradenú v sieti, ale spravidla o zriaďovateľa, ktorý má identický alebo takmer identický názov, ako príslušná škola, čo je v kontexte navrhovaných zmien nežiaduce.

Vzhľadom na nedostatok školských inšpektorov sa napokon navrhuje za splnenie niektorých kvalifikačných požiadaviek považovať aj to, ak niekto pre koncom roka 2025 bol ako pedagogický zamestnanec činnosť „metodik profesijného rozvoja“, resp. ak niekto bol už v minulosti školským inšpektorom (najmä v čase, keď boli kvalifikačné požiadavky iné, ako v súčasnosti, a tie by dotknutá osoba nesplnila).

K § 84 a čl. II (zákon č. 213/1997 Z. z.)

Cieľom je jednoznačná osobitná úprava súkromných škôl a školských zariadení ako neziskových organizácií vo vzťahu k zákonu č. 213/1997 Z. z. Prevažná väčšina právnej úpravy ich existencie bude pokrytá zákonom o školskej správe, nie zákonom č. 213/1997 Z. z.

Postavenie neziskových organizácií primárne upravuje zákon č. 213/1997 Z. z. Vzhľadom na to, že škola a školské zariadenie nemôžu byť primárne upravené zákonom č. 213/1997 Z. z., a to najmä z dôvodu orgánov, ktoré upravuje tento zákon, je potrebné na účely školy a školského zariadenia vytvoriť osobitnú úpravu neziskovej organizácie ktorá sa bude zakladať, vznikáť, rušiť a zanikať podľa osobitného predpisu ktorým je zákon o školskej správe. Zákon č. 213/1997 Z. z. bude v postavení je lex generalis.

K § 85

Zákon č. 596/2003 Z. z. bol transpozíciou a túto transpozíciu je potrebné reflektovať aj v novom zákone.

K § 86

V nadväznosti na rozsah zmien sa navrhuje vydanie nového zákona, čo znamená potrebu zrušenia doterajšieho zákona spolu so všetkými vykonávacími predpismi.

K čl. III (zákon č. 346/2018 Z. z.)

Register podľa zákona o školskej správe bude aj zdrojovým registrom pre zápis neziskových organizácií do registra právnických osôb. To znamená, že ministerstvo školstva bude povinnou osobou. Vzhľadom na to, že nezisková organizácia podľa zákona o školskej správe nie je mimovládnu neziskovou organizáciou (s výhradou vyššie uvedenej fikcie v spoločných ustanoveniach), nezapisuje sa ani do registra mimovládnych neziskových organizácií.

K čl. IV

Účinnosť sa navrhuje v nadväznosti na začiatok nového rozpočtového roka.